

AVRUPA BİRLİĞİ
PROJE YÖNETİMİ YAKLAŞIMI
(PROJECT CYCLE MANAGEMENT) ve
MALİ İŞBİRLİĞİ ÇERÇEVESİNDE
KULLANILAN
TERİMLER&AÇIKLAMALARI

Derleyen

H.Serkan KÖREZLİOĞLU

Avrupa Birliği Uzmanı

29 Kasım 2002

Araç : (Means)	“Araç” ve “masraflar” kutuları, faaliyetler seviyesinde “tarafsız teyit göstergeleri” ve “teyit kaynakları” kısımlarının yerine kullanılır. Araç, planlanan faaliyetleri yürütmek ve projeyi idare etmek için gerekli olan fiziksel kaynaklar ve fiziksel olmayan kaynaklar (genellikle “girdiler”)dir. İnsan kaynakları ile malzeme kaynakları birbirinden ayrı olarak değerlendirilirler.
Avrupa Komisyonu: (European Commission)	Avrupa Birliği’ nin yürütme organıdır. Avrupa Birliği politikasını oluşturur ve AB müktesebatı ve bütçe sınırları çerçevesinde program ve politikaları uygular.
Bar Çizelgesi: (Bar Chart)	“Gantt Çizelgesi”ne bakınız
Başlangıç Periyodu: (Inception Period)	Projenin başından “başlangıç raporu”nun yazılmasına kadar geçen süre olup genellikle iki ile üç ay arasındaki süredir.
Başlangıç Periyodu: (Inception Period)	Projenin, Müteahhit / teknik yardımın ulaşması sonrasında uygulama devresidir.
Başlangıç Raporu: (Inception Report)	Başlangıç periyodunun sonunda hazırlanan, proje tasarımını ve/veya iş tanımlarını güncelleştiren, projenin geri kalan kısmı için bir çalışma planı ortaya koyan ilk rapordur.
Bütünsel Yaklaşım: (Integrated Approach)	Proje döngüsünün tüm aşamalarında; uygunluk, olabilirlik ve sürdürülebilirliğe önem verilip verilmediğinin tutarlı olarak incelenmesidir.
Cinsiyet: (Gender)	Kadın ve erkekler tarafından öğrenilen veya yüklenen zamana, içerisinde bulunan topluma veya gruba göre değişebilen sosyal farklılıklardır. Cinsiyet, kadın ile erkek arasındaki biyolojik farklılıklardan öte bir kavramı ifade eder.
Cinsiyet Analizi: (Gender Analysis)	Kalkınmaya yönelik işbirliği çalışmalarında cinsiyet ile ilgili AB yaklaşımı, proje çevrimi boyunca her seviyedeki cinsiyet analizinin entegrasyonunu gerektirir. Cinsiyet analizi, belli bir durumdaki değişim dinamiklerinin tespit edilmesini ve entegrasyonunu mümkün kıldığı gibi, özellikle kadın ile erkek arasındaki farklılıklar açısından gelişmelerin izlenmesini de sağlar. Bir cinsiyet analizi, kadın ve erkeklerin

farklı rollerinin (*üretkenlik, üreme, karar-alma*); kaynaklara ulaşmada ve bunları kullanmadaki farklılıklarının; kendine özgü ihtiyaçlarının, ilgi alanlarının, sorunlarının ve tüm engellerin dikkate alınmasını; proje faaliyetlerinde kadın ve erkeklerin adil bir şekilde yer almasının sağlanmasını ve proje sonucunda elde edilecek olan yararlardan kadın ve erkeklerin yine adil bir şekilde faydalanmasını içermektedir.

Cinsiyet Eşitliği:

(Gender Equality)

Kadın ve erkekler arasındaki eşitliğin sosyal ve ekonomik altyapılardan, hizmetlerden, ve kalkınmanın sağladığı imkanlardan yararlanma çerçevesinde geliştirilmesi çok önemlidir. Buradaki temel hedef; sağlık, eğitim, istihdam, ekonomik faaliyetler ve her seviyedeki karar alma mekanizmaları çerçevesinde, kadın ile erkekler arasındaki farklılıkların azaltılmasıdır. Tüm program ve projeler, kendi etki alanları içerisinde, cinsiyet farklılıklarının azaltılmasına, aktif olarak katkıda bulunmalıdırlar.

Çalışma Planı:

(Work plan)

Bir projenin sonuç ve hedeflerine ulaşmak için gerekli faaliyetleri ve kaynakları ortaya koyan plandır.

Çerçeve Sözleşme :

(Framework Contract)

Mali İşbirliğinin uygulanması esnasında, finansman teklifi AB Komisyonuna sunulmadan önce gerçekleştirilmesi gereken proje dokümanı hazırlıklarının (proje fişi hazırlanması) yapılabilmesi için çeşitli konulardaki uzman desteğinden yararlanmak üzere, mevcut uzman portföyü çerçevesinde yapılan değerlendirme neticesine göre yapılan sözleşmedir.

Değerlendirme:

(Evaluation)

Bir projenin verimliliğinin, etkinliğinin, etkisinin, sürdürülebilirliğinin ve uygunluğunun, önceden tespit edilmiş hedefler çerçevesinde dönemsel olarak değerlendirilmesidir. Bir projenin geçmişi, hedefleri, sonuçları, faaliyetleri ve kullanılan araçları açısından, ileride alınacak kararlara yardımcı olmak üzere ders çıkarmak amacıyla gerçekleştirilen bağımsız bir incelemedir.

Değerlendirme Aşaması:

(Evaluation Phase)

Proje çevriminin altıncı ve son aşaması olup proje, ortaya konulmuş olan hedefleri açısından incelenir ve buradan çıkarılan dersler, gelecekteki çalışmalara yardımcı olur.

Doğrulama Kaynakları:

(Sources of Verification)

Mantıksal çerçevenin dördüncü sütununu oluşturur; genel amaçlar, proje hedefi ve sonuçlara ulaşıp ulaşılmadığına ilişkin bilgilerin, (tarafsız teyit göstergelerinde tarif edildiği üzere) nereden ve hangi formda temin

Etki: (Impact)	edilebileceğini gösterir. Projenin geniş ölçekteki tesiri, “projenin genel hedefleri” kısmında ifade edilen ve geniş ölçekli sektörel hedeflere ulaşılmamasına sağladığı katkı ile Avrupa Komisyonu’nun siyasi hedeflerine ulaşılmamasını sağlamadaki başarısıdır.
Etkililik: (Effectiveness)	Proje hedefine ulaşılmamasında, elde edilen sonuçların sağlanan başarıya katkısının değerlendirilmesi ve varsayımların proje sonuçlarını nasıl etkilediğinin irdelenmesidir.
Faaliyetler: (Activities)	Sonuçlara ulaşmak için yerine getirilmesi gereken eylemler (ve kullanılması gereken araçlar)dir. Projede neyin yapılacağını özetler.
Faaliyet Planı (Eylem Planı): (Activity Schedule)	Projedeki faaliyetlerin ne zaman, hangi sıra ile ve ne kadar süre içerisinde yerine getirileceğini grafiksel olarak ortaya koyan, bar çizelgesine benzeyen bir “Gantt Çizelgesidir”. Faaliyet Planı aynı zamanda, projenin gidişatının izlenmesinde kullanılacak kilometre taşlarının tespit edilmesinde ve her bir kilometre taşının erişilmesi için sorumlulukların atanmasında da kullanılabilir.
Faydalananlar: (Beneficiaries)	Projenin uygulanmasından bir şekilde fayda sağlayanlardır. Şu şekilde sınıflandırılabilir:
(a) Proje ortakları / doğrudan faydalananlar: (project partners)/ direct beneficiaries	Avrupa Komisyonu tarafından fon sağlanan projelerin tasarlayıcısı ve uygulayıcısı olan kurum ve kuruluşlardır. Örn: Genellikle bakanlıklar, uygulayıcı kurum ve kuruluşlar.
(b) Ara-faydalananlar: (inter-beneficiaries)	Hedef kitlelere yönelik hizmetlerin daha iyi bir şekilde yerine getirilmesini sağlamak üzere proje kapsamında desteklenenlerdir.Örn: Tarım Bakanlığı’nda çalışan personelin eğitilerek çiftçilere daha iyi bir şekilde danışmanlık hizmeti sağlamaları.
(c) Hedef Kitleler: (target groups)	Projeden olumlu yönde etkilenecek olan ve projenin çok yakın bir şekilde beraber olarak yürütüleceği projenin hedefi olan kitlelerdir. Örn: (b) tanımındaki projenin hedef kitleleri, çiftçilerdir.
(d) Nihai faydalananlar: (Final beneficiaries)	Hedef kitlelerin ötesinde, projeden uzun vadede faydalananacak olan toplumsal kesimler veya sektörlerdir. Örn: Sağlık ve eğitim harcamalarına daha fazla kaynak ayrılması durumunda ”çocuklar”, tarımsal üretim ve pazarlamanın geliştirilmesi durumunda ”tüketiciler”, tarımsal üretim ve pazarlamanın

geliştirilmesiyle artan ihracat gelirlerinden dolayı "devlet", nihai faydalananlardır.

Finansman Anlaşması:

(Financing Agreement/Memorandum)

Finansman desteği sağlanacak olan belli bir proje veya programa ilişkin tanımı içerir. Avrupa Birliği ile ortak ülkenin tanımlanan tedbirler bazında finansman sağlayacağını resmi taahhüdünü ifade eder. Avrupa Birliği Komisyonu tarafından finansman kararı alınmasını müteakip, yasal olarak bağlayıcılığı olan mali yükümlülükleri içeren ve aday ülke Ulusal Mali Yardım Koordinatörü ile AB Komisyonu arasında imzalanan anlaşmadır.

Finansman Teklifi:

(Financing Proposal)

Aday ülkenin Avrupa Birliği Komisyonu ile birlikte oluşturduğu ve mali destek sağlamak üzere PHARE Yönetim Komitesine sunduğu proje&programları içeren bir pakettir.

Finansman Kararı:

(Financing Decision)

Aday ülke tarafından sunulan finansman teklifi üzerinde, PHARE Yönetim Komitesinin olumlu görüş beyan etmesi durumunda, Avrupa Birliği Komisyonu'nca alınan karardır.

Finansman Aşaması:

(Financing Phase)

Proje döngüsünde, proje finansmanının onaylandığı dördüncü aşamadır.

Gantt Çizelgesi:

(Gantt Chart)

Genellikle faaliyet planlamasında kullanılan, bilgilerin grafiksel olarak sunulduğu bir yöntem olup "bar çizelgesi"ne benzemektedir.

Genel Hedefler:

(Overall Objectives)

Projenin nihai faydalananlara uzun vadeli yararlarını ve sağladığı faydalar açısından diğer gruplara ve toplum için neden önemli olduğunu açıklarlar. Aynı zamanda hükümetin/ilgili kuruluşların ve Avrupa Komisyonu'nun bölgesel/ sektörel politikalarına ne şekilde dahil olduğunun ve bunun yanında Avrupa Komisyonu ile işbirliğinin genel siyasi hedeflerinin de ortaya konulmasına yardımcı olurlar. Projenin kendisi ile "genel hedefler"e ulaşılması mümkün değildir (proje sadece "genel hedefler"e ulaşmakta katkı sağlayacaktır). Projede ifade edilen "genel hedefler"e ulaşılması ancak diğer program ve projelerin de katkısı ile mümkün olabilecektir.

Girdiler:

(Inputs)

Bakınız "araç".

Gösterge Programlar:

(Indicative Programmes)

Bunlar Avrupa Komisyonu tarafından, ortak ülke hükümetleri ile koordinasyon sağlanarak

hazırlanır. Avrupa Birliği ile işbirliği konusunda, genel yol gösterici kuralları ve ilkeleri ortaya koyarlar. Bir ülke veya bölgedeki odak sektörleri ve konuları ifade edebilecekleri gibi, çeşitli proje fikirlerini de ortaya koyabilirler.

Hedef:

(Objective)

Bir proje veya programın maksadının tarif edilmesidir. Genel olarak, faaliyetler, sonuçlar, proje hedefi ve genel hedefler ile ilgilidir.

Hedef Ağacı:

(Objective Tree)

Sorun analizini müteakip hazırlanan, araç-sonuç ilişkisini gösteren ve gelecekte sorunların çözülmesi halindeki durumu diyagram olarak ifade eden bir sunumdur.

Hedef Kitle(s)i(leri):

(Target group(s))

Proje hedefi seviyesinde projeden olumlu etkilenecek olan projenin birlikte ve kendileri için çok yakın çalışacağı grup veya kurumdur.

Hedefler Hiyerarşisi:

(Hierarchy of Objectives)

Bir sorun analizini müteakip, araç-sonuç ilişkisi içerisinde, mantıksal olarak planlanmış önerilen proje müdahalelerinin diyagramatik bir şekilde sunulmasıdır. "Hedefler ağacı" ile eşanlamlıdır.

Hedeflerin Analizi:

(Analysis of Objectives)

Projeden yararlanacak olanların öncelik attığı, gelecekte ortaya çıkması arzu edilen yararların tespit edilmesi ve teyit edilmesidir. Hedeflerin analizi sonucunda ortaya hedef ağacı (hedeflerin hiyerarşik olarak sıralanması) çıkar.

İlerleme Raporu:

(Progress Report)

Projeye ilişkin yürütülen çalışmaların ilerleyişi ile ilgili olarak, proje yönetimi/yüklenicisi tarafından belirli bir zaman çerçevesinde hazırlanan ortak kuruma ve Komisyona sunulan bir ara rapordur. Projenin teknik ve mali performansına ilişkin bölümler içerir. Genellikle üç ayda bir hazırlanır.

İlgi, İlişki:

(Relevance)

Proje genel hedeflerinin, projenin esas olarak hitap ettiği varsayılan hedef kitlenin ve faydalananların gerçek sorunlarına, ihtiyaçlarına, önceliklerine ve projenin gerçekleştirildiği fiziksel ve siyasi çevreye uygunluğudur.

İş Tanımı:

(Terms of Reference)

Bir yüklenici (müteahhit)den beklenen işleri tanımlar ve proje geçmişi ile genel amaçlarını, planlanan faaliyetleri, beklenen girdileri, çıktıları, bütçeyi, zaman çizelgesini ve görev açıklamalarını içerir.

İzleme:

(Monitoring)

Bilgilerin, yönetim ve karar verme amacıyla, sistematik ve sürekli olarak toplanması, analiz edilmesi ve kullanılmasıdır.

Kalkınma Yardımı Komitesi (KYK):

(Development Assistance Committee)

OECD (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı)'nin Kalkınma Yardımı Komitesi'dir.

Kaynak Planı: (Resource Schedule)	Araç ve masrafların faaliyetler ile ilişkilendirildiği, her bir zaman dilimi için detaylandırılan bir proje bütçesi dökümüdür.
Kilometre Taşları: (Milestones)	Kısa ve orta vadeli hedefler (genellikle faaliyetler) için bir çeşit "tarafsız teyit göstergesi" niteliğinde ve proje başarısının sadece sonunda değil tüm proje boyunca ölçülmesini sağlayan ara kademelerdir. Kilometre taşları ayrıca, kararların alınacağı veya faaliyetlerin tamamlanacağı zamanları da gösterirler.
Komisyon: (Commission)	Avrupa Birliği Komisyonu
Maliyet: (Cost)	Tespit edilmiş olan tüm kaynakların (araçlar) mali değer cinsinden ifade edilmesidir.
Mantıksal Çerçeve: (Logical Framework=Logframe)	Bir projeye ilişkin müdahale mantığı, varsayımlar, tarafsız teyit göstergeleri ve teyit kaynaklarının sunulduğu matristir.
Mantıksal Çerçeve Yaklaşımı: (Logical Framework Approach)	Paydaş analizi, sorun analizi, hedeflerin analizi, stratejilerin analizi; mantıksal çerçeve matrisinin, eylem ve kaynak planların hazırlanmasını içeren; program ve projelerin planlanması, yürütülmesi, değerlendirilmesinde kullanılan bir yöntemdir.
Merkezi Finansman ve İhale Birimi: (Central Finance and Contracts Unit=(CFCU))	Mali işbirliği kapsamındaki projelerin Avrupa Birliği Komisyonu tarafından belirlenen yöntem uygun olarak ihaleleri, ödemeleri ve raporlama işlemlerini yürütmekten sorumlu olan birimdir.İdari olarak Başbakanlık Avrupa Birliği Genel Sekreterliğine bağlı olmakla birlikte işlemlerini bağımsız olarak yürütecektir.
Mali İşbirliği Tüzüğü : (Financial Regulation)	Konseyin 17 Aralık 2001 tarih ve 2500/2001 sayı ile yayımladığı ve 1 Ocak 2002 tarihi itibarı ile yürürlüğü girmiş olan Mali İşbirliği Tüzüğü, ülkemiz ile Avrupa Birliği arasında yürütülmekte olan Mali İşbirliğinin esaslarını ve uygulamaya ilişkin düzenlemeleri ortaya koymaktadır.

Mali İşbirliği Komitesi :

(Financial Cooperation Committee):

Mali İşbirliği ile ilgili olarak yürütülen çalışmalar arasında gerekli uyumu sağlamak üzere kurulmuş olup; Dışişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Hazine Müsteşarlığı ve Avrupa Birliği Genel Sekreterliği temsilcilerinden oluşur. Komiteye, Ulusal Mali Yardım Koordinatörü veya görevlendireceği temsilcisi başkanlık eder. Komitenin sekreteryası hizmetleri Avrupa Birliği Genel Sekreterliği tarafından yürütülür. Mali kaynakların kullanımında öncelikleri belirlemek, saptanacak öncelikler kapsamında yıllık programları hazırlamak, mali kaynakların öncelikler doğrultusunda dağıtımını gözetmek, mali İşbirliği uygulamasını izlemek ve değerlendirmek başlıca görevleri arasındadır.

Müdahale Mantığı:

(Intervention Logic)

Projenin temelini oluşturan stratejidir. Mantıksal çerçevede bulunan "hedeflerin hiyerarşisi"nin dört kademesinin her birinde yer verilen, projenin özet tarifidir.

Nitelik Faktörleri:

(Quality Factors)

Önceden "sürdürülebilirlik kriterleri" olarak ifade edilmekteydi. Her projenin tasarlanmasında ve uygulanmasında dikkate alınması gereken ve geçmişteki proje uygulamalarında, projenin ortaya çıkartmış olduğu yararların sürdürülebilirliği üzerinde çok önemli bir etkisi olduğu tespit edilen kriterlerdir. Kalite faktörleri şunlardır: Projenin faydalananlar tarafından sahiplenilmesi, siyasi destek, uygun teknoloji, projenin çevresel yönleri, kurumsal ve idari kapasite.

Ortak İzleme Komitesi :

(Joint Monitoring Committee)

Ortak İzleme Komitesi, Ulusal Mali Yardım Koordinatörü, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi, Mali İşbirliği Komitesi ve Avrupa Birliği Komisyonu temsilcilerinden oluşur. Ortak İzleme Komitesi yılda en az bir kez toplanarak programları gözden geçirir. İzleme raporları kapsamında Finansman Protokollerinde yer alan hedeflerin gerçekleşmesini değerlendirmek, belirlenen hedeflere ulaşılabilmesi için önceliklerde değişiklik, programlar arasında kaynak aktarımı ve gerekli hallerde program bazında ilave mali kaynak önerisinde bulunmak, Ortak İzleme Komitesi' nin başlıca görevleri arasındadır.

Olabilirlik (fizibilite):

(Feasibility)

Proje hedeflerinin gerçekten ulaşılabilir olup olmadığını ifade eder.

Olabilirlik (fizibilite) Çalışması:
(Feasibility study)

Değerlendirme aşamasında gerçekleştirilen fizibilite çalışması, önerilen projenin sağlam temellere dayanıp dayanmadığını ve tespit edilen hedef kitlenin/faydalananların ihtiyaçlarını karşılamaya yatkınlığını inceler. Fizibilite çalışması, projenin tüm siyasi, teknik, ekonomik, mali, kurumsal, idari, çevresel, sosyo-kültürel ve cinsiyetle ilgili yönlerini dikkate alarak, tüm operasyonel ayrıntılarıyla tasarlamalıdır. Fizibilite çalışması Avrupa Komisyonuna ve ortak hükümet, ileride finansmanı sağlanabilecek olan projenin kabul edilmesi, değiştirilmesi veya reddedilebilmesi için yeterli bilgi sağlamalıdır.

Ön Değerlendirme:
(Appraisal)

Teklif edilen bir projenin, daha önceden belirlenmiş olan kriterler çerçevesinde, değerinin ve kabul edilebilirliğinin tespit edilmesi amacıyla analiz edilmesidir. Bu, bir projenin finansmanına karar verilmeden önceki son aşamadır. Mevcut koşullar içerisinde projenin olabilirliğini, konulan hedeflerin uygunluğunu ve maliyetlerin makul olup olmadığını kontrol eder. Bu terim sıkça fizibilite çalışması tabiri ile eşanlamlı olarak kullanılır.

Ön Değerlendirme Aşaması:
(Appraisal Phase)

Proje çevrimindeki üçüncü aşamadır. Projenin, daha sonra AB Komisyonu çalışanları tarafından değerinin ve sektörel politikalarla tutarlılığının incelenmek üzere, bir fizibilite çalışması şeklinde detaylandırılmasını öngörmektedir.

Ön Fizibilite Çalışmaları:
(Pre-feasibility study)

Tanımlama aşamasında yürütülen, tüm sorunların tanımlandığı, alternatif çözümlerin değerlendirildiği ve nitelik faktörleri göz önünde bulundurularak bir alternatifin tercih edildiği ön fizibilite çalışmasıdır. Bu çalışma, Avrupa Komisyonuna ve ortak ülkeye, daha sonra yapılacak değerlendirmede, önerilen projenin kabul edilmesi, değiştirilerek düzeltilmesi veya reddedilebilmesi için yeterli bilgi sağlamalıdır.

Ön Koşullar:
(Pre-conditions)

Proje başlamadan önce yerine getirilmesi gereken koşullardır. Örn: Faaliyetlere başlanması. Ön koşullar (eğer varsa) yardım ile ilgili hükümlere eklenirler.

Paydaş Analizi:
(Stakeholder analysis)

Önerilen projeden olumlu veya olumsuz yönde etkilenebilecek tüm paydaş gruplarının tespit edilmesini, bu grupların ilgi alanlarının, sorunlarının, potansiyellerinin ve diğer özelliklerinin belirlenmesini ve analizini içermektedir. Bu analizin sonuçları daha sonra

Paydaşlar:
(Stakeholders)

proje tasarımına yansıtılır.

Bir proje/programla bir ilgisi olan bireyler, insan grupları, kurum/kuruluşlar veya firmalar "paydaş" olarak tanımlanmaktadır. Proje veya programların faaliyet veya çıktılarında (sonuçlarından) doğrudan veya dolaylı olarak olumlu veya olumsuz yönde etkilenebilir veya proje sürecini etkileyebilirler. Genellikle farklı alt grupların dikkate alınması gerekmektedir.

Program:
(Programme)

Ortak bir genel hedefi olan projeler serisidir.

Programlama Aşaması:
(Programming Phase)

İndikatif Programın hazırlandığı, proje çevriminin ilk aşamasıdır. İndikatif Programa da bakınız.

Proje:
(project)

Belli bir sonucu sınırlı bir zaman dilimi içerisinde sağlaması için tasarlanan, hedefi belli faaliyetler serisidir.

Proje Fişi:
(project fiche)

Aday ülkeler ile Avrupa Birliği Komisyonu arasında yürütülmekte olan Mali İşbirliği ilişkileri çerçevesinde, AB Komisyonuna finansman desteği temin edilmek üzere finansman teklifinin iletildiği dokümandır. Bu dokümanda projeye ilişkin faaliyetlerin ne şekilde, hangi kaynaklar kullanılarak, ne kadarlık zaman dilimleri içerisinde gerçekleştirileceği ve projenin gerçekleştirilmesine ilişkin diğer teknik ve idari düzenlemelere dair bilgiler verilmektedir.

Proje Amacı:
(Project purpose)

Projenin ana amacıdır. Proje hedefi, esas soruna yönelik olmalı ve hedef kitleler için sürdürülebilir faydalar cinsinden tanımlanmalıdır. Proje hedefi aynı zamanda, hedef kitleler içerisindeki kadın ve erkekler için, adil yararlar ifade etmelidir. **Her projenin sadece bir proje amacı olmalıdır.**

Proje Döngüsü:
(Project cycle)

Bir proje fikrinin ortaya çıkmasından projenin tamamlanmasına kadar geçen süre içerisindeki tüm aşamaları kapsamaktadır. Proje ile ilgili paydaşlara danışıldığını garanti altına alan bir yapı sağlar ve tüm aşamalarda önemli kararları, bilgi gereksinimlerini ve sorumlulukları tanımlar ki böylece bir projenin gerçekleştirilmesindeki tüm aşamalarda kararlar belli bir bilgi dahilinde alınabilmiş olur. Değerlendirmelerden elde edilen tecrübeler, gelecekteki program ve projelerin tasarlanmasında kullanılır.

Proje Döngüsü Yönetimi: (Project Cycle Management)	Mantıksal çerçeve yaklaşımı ile bütünsel yaklaşım temeline dayanan ve proje ile programların hazırlanması, uygulanması ve değerlendirilmesinde kullanılan bir yöntemdir.
Riskler: (Risks)	“Varsayımlar”a da bakınız. Gerçekleşmesi çok mümkün olmayan ancak gerçekleşmesi durumunda projenin ilerleyişini veya başarısını etkileyebilecek dış faktörler ve olaylardır. Olumsuz bir ifade kullanılarak formüle edilmektedirler. Örn: “Ceza Muhakemeleri Reformu başarıya ulaşmaz”.
Sonuçlar: (Results)	Gerçekleştirilen faaliyetlerin “ürünleri”dir. Proje hedefine, sonuçların bir araya gelmesiyle ulaşılır ki bu, hedef kitleler için sürdürülebilir faydaları da beraberinde getirir.
Sorun Ağacı: (Problem Tree)	Olumsuz bir duruma ilişkin, neden-sonuç ilişkisini gösteren diyagram şeklindeki bir sunuştur.
Sorun Analizi: (Problem Analysis)	Bir durumun olumsuz yönlerinin, neden-sonuç ilişkisi içerisinde ortaya konulabilmesini sağlayan yapısal bir incelemedir.
Stratejilerin Analizi: (Analysis of Strategies)	Hedeflere ulaşmakta kullanılabilecek olan alternatif yöntemlerin değerlendirilmesi ve teklif edilen projede kullanılmak üzere bir veya birkaç tanesinin seçilmesidir.
Sürdürülebilirlik: (Sustainability)	Projeden elde edilen fayda akışının, dış destek (yardım) sona erdikten sonra da devam etme olasılığıdır.
Sürdürülebilirlik Kriterleri: (Sustainability criteria)	“Nitelik Faktörleri”ne bakınız.
SWOT Analizi: (SWOT analysis)	Bir kurumun kuvvetli ve zayıf yönleri ile karşılaştığı fırsat ve tehditlerin analizidir. Proje çevriminin tüm aşamalarında kullanılabilecek bir araçtır.
Taahhüt: (Committment)	Taahhüt, belli bir miktar paranın belli bir amaca yönelik olarak ayrılması için Komisyon tarafından alınan resmi bir karardır. Yetki verilen taahhüdün üzerinde herhangi bir harcamada bulunulamaz.
Tanımlama Aşaması: (Identification Phase)	Proje çevriminin ikinci aşamasıdır. Proje fikrinin hedefler, sonuçlar ve faaliyetler açısından öncelikli olarak irdelenerek fizibilite çalışmasının yapılıp yapılmayacağına karar verilmesini içermektedir.

Tarafsız Doğrulanabilir Göstergeler:

(Objectively Verifiable Indicators)

Mantıksal çerçevenin en üst üç basamağındaki, hedeflere ulaşıp ulaşılmadığını ifade edecek olan ölçülebilir göstergelerdir. Uygun bir izleme sisteminin tasarlanmasının temelini oluşturmaktadırlar.

Teknik Yardım:

(Technical Assistance)

Know-how ve beceri devri ile, kurumların oluşturulması ve güçlendirilmesi için uzmanlar, danışmanlar, eğiticiler, müşavirler vs. ile yapılan sözleşmelerdir.

Temsilcilik:

(Representation of the European Commission)

Uluslararası kuruluşlar veya ülkeler nezdinde Avrupa Komisyonu'nu elçilik düzeyinde temsil eden diplomatik temsilciliklerdir. Temsilciliğin başındaki kişi genellikle elçi veya büyükelçidir.

Ulusal Fon(National Fund)&Ulusal Yetkilendirme Görevlisi(National Authorizing Officer)

Avrupa Birliğinden sağlanacak mali yardımlar Hazine Müsteşarlığı tarafından açılacak ve yönetilecek bir Ulusal Fonda toplanacaktır. Fon' u yönetmek üzere Ekonomiden sorumlu Devlet Bakanı Ulusal Yetkilendirme Görevlisi olarak tanımlanmıştır. Ulusal Yetkilendirme Görevlisi, bu görevi yerine getirmek üzere gerektiğinde bir temsilci atayabilir. Komisyon' dan fonların transferini talep etmek ve fonları yönetmek; Finansman Protokolünde geçen ulusal ve diğer mali kaynakların akışını sağlamak; Avrupa Birliği mali yardımları için Avrupa Birliği tarafından kabul edilmiş bir mali raporlama sistemi oluşturmak; Finansman Anlaşmasında belirtilen usule uygun olarak fonları Merkezi Finans ve İhale Birimine transfer etmek başlıca görevleri arasındadır.

Uygulama Aşaması:

(Implementation Phase)

Projenin uygulandığı ve hedeflere ulaşmada kaydedilen ilerlemenin izlendiği proje döngüsünün beşinci aşamasıdır.

Ulusal Mali Yardım Koordinatörü :

(National Aid Coordinator)

Ülkemiz ile Avrupa Birliği arasında yürütülmekte olan Mali İşbirliği ilişkilerini düzenleyen 18 Temmuz 2001 tarih ve 2001/41 sayılı Başbakanlık Genelgesine göre, Avrupa Birliği ile Mali İşbirliğinin koordinasyonunu sağlayacak Ulusal Yardım Koordinatörlüğü için, Avrupa Birliği ile ilişkilerden sorumlu Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı görevlendirilmiştir. Ulusal Mali Yardım Koordinatörü bu görevi yerine getirmek üzere gerektiğinde bir temsilci atayabilir. Topluluk mali yardımının katılım süreci ile ilişkilendirilmesi ve fonların sadece bu amaç için kullanılmasını teminen gerekli

koordinasyonu sağlamak; Mali işbirliği kapsamında değerlendirilecek projelerin Katılım Ortaklığı Belgesi ve Ulusal Programda yer alan öncelikler doğrultusunda yönlendirilmesini, seçilmesini, uygulanmasını ve izlenmesini sağlamak; Yıllık Finansman Protokollerini, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi ve ilgili Bakanlıklar ile bağlantılı olarak hazırlamak ve koordine etmek; Programların izlenmesini ve değerlendirilmesini koordine etmek başlıca görevleri arasındadır. Ulusal Mali Yardım Koordinatörlüğü'nün sekreteryaya hizmetleri, Başbakanlık Avrupa Birliği Genel Sekreterliği tarafından yürütülür.

Ülke Destek Stratejisi:

(Country Support Strategy)

Ülke Strateji Belgesi ile eşanlı olarak kullanılmaktadır.

Ülke Strateji Belgeleri:

(Country Strategy Paper)

Ülke Strateji Belgeleri, Avrupa Komisyonu yardım programlarının yönetilmesinde, uygulanmasında ve gözden geçirilmesinde kullanılan araçtır. Ülke Strateji Belgesinin amacı, Avrupa Birliği/Avrupa Komisyonunun hedefleri, ortaklık yapılan ülkenin hükümetinin siyaset gündemi, ortaklıkta bulunan ülkenin mevcut durumunun ve diğer ana ortakların faaliyetlerinin analizi temelinde hazırlanmakta olup amacı, Avrupa Birliği'nin yardım programları hakkında bir çerçeve çizmektir.

Varsayımlar:

(Assumptions)

Projenin ilerleyişini veya başarısını etkileyebilecek olan ancak proje yöneticisinin kontrolü dahilinde olmayan dış etkenlerdir. Varsayımlar, Mantıksal Çerçevenin dördüncü sütununu oluşturmakta olup olumlu bir ifade kullanılarak formüle edilmektedirler. Örn: " Ceza Muhakemeleri Reformu başarılı bir şekilde uygulanır".

Verimlilik:

(Efficiency)

Sonuçların, makul (kabul edilebilir) maliyetle elde edilmesidir. Örn: Araç ve faaliyetlerin sonuçlara dönüştürülmesindeki başarı ve elde edilen sonuçların niteliği.

Yinelenen Masraflar:

(Recurrent costs)

Projenin uygulama sürecinden sonra da devam edecek olan işletme ve bakım masraflarıdır.

Yüklenici:

(Contractor)

Sözleşme yapan kurumun kendisi ile mukavele tanzim ettiği kamuya veya özel sektöre ait olan kurum, konsorsiyum veya şahıstır. Kendisi ile resmi olarak mukavele (sözleşme) yapılan firma, şahıs veya konsorsiyumdur.

TERİMLER TABLOSU (İNGİLİZCEDEN TÜRKÇEYE)

Activities	Faaliyetler
Activity Schedule	Faaliyet Planı
Analysis of Objectives	Hedeflerin Analizi
Analysis of Strategies	Stratejilerin Analizi
Appraisal	Ön Değerlendirme
Appraisal Phase	Öndeğerlendirme Aşaması
Assumptions	Varsayımlar
Bar Chart	Bar Çizelgesi
Beneficiaries	Faydalananlar
Central Finance and Contracts Unit(CFCU)	Merkezi Finansman ve İhale Birimi
Commission	Komisyon
Committment	Taahhüt
Contractor	Yüklenici
Cost	Maliyet
Country Strategy Paper	Ulusal Strateji Belgesi
Country Support Strategy	Ulusal Destek Stratejisi
Development Assistance Committee	Kalkınma Yardım Komitesi (KYK)
Delegation	Temsilcilik
Effectiveness	Etkililik
Efficiency	Verimlilik
European Commission	Avrupa Komisyonu
Evaluation	Değerlendirme
Evaluation Phase	Değerlendirme Aşaması
Feasibility	Olabilirlik (fizibilite)
Feasibility Study	Olabilirlik (fizibilite) çalışması
Financing Agreement/Memorandum	Finansman Anlaşması
Financing Memorandum	Finansman Anlaşması
Financing Phase	Finansman Aşaması
Gantt Chart	Gantt Çizelgesi
Gender	Cinsiyet
Gender Analysis	Cinsiyet Analizi
Gender Equality	Cinsiyet Eşitliği
Hierarchy of Objectives	Hedefler Hiyerarşisi
Identification Phase	Tanımlama Aşaması
Impact	Etki
Implementation Phase	Uygulama Aşaması
Inception Period	Başlangıç Periyodu
Inception report	Başlangıç Raporu
Indicative Programmes	Gösterge Programlar
Inputs	Girdiler
Integrated Approach	Bütünsel Yaklaşım
Intervention Logic	Müdahale Mantığı
Joint Monitoring Committee(JMC)	Ortak İzleme Komitesi
Logical Framework=Logframe	Mantıksal Çerçeve
Logical Framework Approach(LFA)	Mantıksal Çerçeve Yaklaşımı
Means	Araç

Milestones	Kilometre taşları
Monitoring	İzleme
National Aid Coordinator(NAC)	Ulusal Mali Yardım Koordinatörü
National Authorizing Officer(NAO)	Ulusal Yetkilendirme Görevlisi
National Fund(NF)	Ulusal Fon
Objective	Hedef
Objective Tree	Hedef Ağacı
Objectively Verifiable Indicators (OVI)	Tarafsız Doğrulanabilir Göstergeler
Overall Objectives	Genel Hedefler
Pre-conditions	Ön Koşullar
Pre-feasibility Study	Ön Fizibilite Çalışmaları
Problem Analysis	Sorun Analizi
Problem Tree	Sorun Ağacı
Programme	Program
Programme Authorising Officer(PAO)	Program Yetkilendirme Görevlisi
Programming Phase	Programlama Aşaması
Progress Report	İlerleme Raporu
Project	Proje
Project Cycle	Proje Döngüsü
Project Cycle Management	Proje Döngüsü Yönetimi
Project Purpose	Proje Amacı
Quality Factors	Nitelik Faktörleri
Recurrent Costs	Yinelenen Maliyetler
Relevance	İlgi, İlişki
Resource Schedule	Kaynak Planı
Results	Sonuçlar
Risks	Riskler
Sources of Verification	Doğrulama Kaynakları
Stakeholder Analysis	Paydaş Analizi
Stakeholders	Paydaşlar
Start-up Period	Başlangıç Periyodu
Sustainability	Sürdürülebilirlik
Sustainability Criteria	Sürdürülebilirlik Kriteri
SWOT Analysis	SWOT Analizi
Target Groups	Hedef Kitle(s)i(leri)
Technical Assistance	Teknik Yardım
Terms of Reference	İş Tanımı
Workplan	Çalışma Planı